

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **R. V.**, zast. JUDr. Josefem Kopřivou, advokátem se sídlem Vodičkova 709/33, Praha 1, proti žalovanému: **ředitel Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje**, se sídlem Lannova tř. 193/26, České Budějovice, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. 2. 2019, č. j. 50 A 69/2018 – 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaný **je p o v i n e n** uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 4114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Josefa Kopřivy, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobce uplatnil dne 7. 12. 2016 u náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje pro ekonomiku (dále též „služební funkcionář“) nárok na náhradu škody, která mu měla být způsobena služebním úrazem, který utrpěl dne 19. 7. 1992 při dopravní nehodě. Konkrétně se jednalo o:

- 1) náhradu za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě dle § 101 písm. a) a § 102 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“), a to za dobu od 2. 1. 2014 do 1. 6. 2014 a od 2. 7. 2014 do 17. 12. 2014,
- 2) náhradu za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě podle § 101 písm. a) a § 103 zákona o služebním poměru od 18. 12. 2014,
- 3) náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 101 písm. b) a § 104 zákona o služebním poměru
- 4) jednorázové odškodnění podle § 101 písm. d) a § 105 zákona o služebním poměru.

[2] Svou žádost žalobce odůvodnil tím, že byl dne 11. 12. 2014 propuštěn ze služebního poměru, neboť dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu služby. S odkazem na posudek zpracovaný prof. MUDr. M. K., CSc., znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví ortopedie a traumatologie, žalobce uvedl, že zdravotní způsobilost pro výkon služby pozbyl v důsledku zmiňovaného služebního úrazu, při němž utrpěl tzv. *whiplash injury* („syndrom šlehnutí biče“ nebo též „opěrkový syndrom“ – pozn. NSS) krční páteře. Jedná se o poranění, které se v akutním stavu obvykle nediodnostikuje, neboť při něm nedochází k manifestačnímu poranění kostí či vazů, nýbrž k mikrotraumatu měkkých tkání, které není v akutním stavu prokazatelné, ale vyvolává následné reflexní změny.

[3] Služební funkcionář dospěl k závěru, že na posudek zpracovaný prof. K. nelze pohlížet jako na znalecký posudek, neboť neobsahuje doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku. Z tohoto důvodu byl pro dané řízení ustanoven nový znalec, MUDr. P. D., který vypracoval nový znalecký posudek. Služební funkcionář rozhodnutím ze dne 13. 6. 2017, č. j. KRPC-188902-52/ČJ-2016-0200VO-HS, nepřiznal žalobci žádný z uplatněných nároků. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný nejprve rozhodnutím ze dne 2. 11. 2017, č. j. ŘKŘ-10928/2017, zamítl a současně změnil výrok napadeného rozhodnutí. Toto rozhodnutí žalovaného bylo následně zrušeno rozhodnutím ministra vnitra ze dne 11. 5. 2018, č. j. MV-148273-9/SO-2017, vydaným v přezkumném řízení, a věc byla vrácena žalovanému k novému projednání.

[4] Žalovaný věc opětovně projednal a vydal rozhodnutí ze dne 7. 8. 2018, č. j. ŘKŘ-3575/2018, jímž změnil rozhodnutí služebního funkcionáře tak, že přeformuloval jeho výrokovou část a upřesnil zejména pasáže o běhu promlčecích lhůt, ani v tomto případě však žalobci žádný z uplatněných nároků nepřiznal. Náhradu za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě od 2. 1. 2014 do 1. 6. 2014 žalovaný žalobci nepřiznal z důvodu promlčení tohoto nároku. Za počátek běhu promlčecí doby přitom žalovaný označil den 15. 7. 2017. Dalším důvodem nepřiznání uvedené náhrady byla současně absence příčinné souvislosti mezi neschopností ke službě a služebním úrazem ze dne 19. 7. 1992; z téhož důvodu nebyl žalobci přiznán ani nárok na náhradu za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě od 2. 7. 2014 do 17. 12. 2014. Náhradu za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě žalovaný žalobci nepřiznal s odůvodněním, že služební poměr žalobce skončil z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti k výkonu služby, které nebylo v příčinné souvislosti se služebním úrazem ze dne 19. 7. 1992. Náhrada za bolest a za ztížení společenského uplatnění nebyla žalobci přiznána z důvodu promlčení tohoto nároku (přičemž počátek běhu promlčecí doby žalovaný určil na den 4. 11. 2014) a současně z důvodu absence příčinné souvislosti mezi služebním úrazem ze dne 19. 7. 1992 a změnou zdravotního stavu žalobce. Rovněž jednorázové odškodnění nebylo žalobci přiznáno s odůvodněním, že jeho služební poměr skončil z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti k výkonu služby, které nebylo v příčinné souvislosti se zmiňovaným služebním úrazem.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou podanou u Krajského soudu v Českých Budějovicích, který rozhodnutí žalovaného rozsudkem ze dne 6. 2. 2019, č. j. 50 A 69/2018 – 36, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Krajský soud předeslal, že napadené rozhodnutí je opřeno o dva důvody, promlčení některých z uplatňovaných nároků a absenci příčinné souvislosti mezi služebním úrazem, který žalobce utrpěl v roce 1992, a důvody jeho nezpůsobilosti ke službě, respektive důvody změny jeho zdravotního stavu.

pokračování

[7] Krajský soud se nejprve zabýval příčinnou souvislostí autonehody služebního vozidla, v němž na místě spolujezdce seděl žalobce, z roku 1992 a změnou jeho zdravotního stavu, ke které docházelo zejména od roku 2012. Konstatoval, že podle posudku prof. K. poranění krční páteře žalobce, ke kterému došlo při autonehodě v roce 1992, má následky, které se začaly projevovat od roku 2013, přičemž se jedná o symptomy typické pro *whiplash injury*. Ze znaleckého posudku MUDr. D. citoval pasáž, v níž znalec uvádí, že zdravotní potíže udávané žalobcem od roku 2012 se dají vztáhnout k syndromu *whiplash injury*, jedná se o příznaky pro toto zranění typické. Změnu zdravotního stavu spojenou s pracovní neschopností od léta 2012 nelze dávat do jednoznačné příčinné souvislosti, ale zcela vyloučit to také není možné. S odkazem na tyto závěry posudků soud konstatoval, že závěry žalovaného ohledně absence příčinné souvislosti mezi služebním úrazem žalobce z roku 1992 a změnou jeho zdravotního stavu, která vedla k závěru o jeho nezpůsobilosti k výkonu služby, nejsou jednoznačně podloženy znaleckým posudkem. Ačkoliv byla důkazní síla posudku prof. K. oslabena absencí doložky o následcích vědomě nepravdivého znaleckého posudku, měl být tento důkaz v odůvodnění rozhodnutí řádně vypořádan, jeho závěry však nebyly vypořádány ani ve znaleckém posudku MUDr. D. K závěrům žalobce týkajícím se průběhu dané nehody soud odkázal na str. 22 posudku MUDr. D., kde se uvádí, že uvedené zranění může vzniknout nejen pohybem předozadním, ale též pohybem bočním, k čemuž mohlo s ohledem na opakované boční přetočení služebního vozu přes střechu dojít. Krajský soud poukázal rovněž na další lékařské zprávy, které dané změny zdravotního stavu žalobce přičítají právě jeho služebnímu úrazu. S ohledem na nevypořádání těchto podkladů a na skutečnost, že ani posudek MUDr. D. příčinnou souvislost nevyloučil, dospěl krajský soud k závěru, že je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[8] Krajský soud se i přes výše uvedený závěr vyjádřil rovněž k otázce promlčení jednotlivých vymezených nároků. Pokud jde o nárok na náhradu za ztrátu na služebním příjmu, konstatoval krajský soud, že se jedná o náhradu poskytovanou prostřednictvím opakovaných plnění, jejichž výplatní termín je stanoven na 15. den následujícího měsíce; k tomuto dni se tedy žalobce dozvěděl o tom, že mu v důsledku nevyplacení dané částky vznikla škoda, a počala tak běžet dvouletá promlčecí lhůta stanovená v § 207 odst. 3 zákona o služebním poměru. Soud dospěl k závěru, že vzhledem k tomu, že žalobce uplatnil daný nárok dne 7. 12. 2016, byly nároky na jednotlivé náhrady promlčeny s výjimkou náhrad náležících žalobci za měsíce listopad a prosinec roku 2014, které byly uplatněny včas. Ve vztahu k nároku na náhradu za bolest žalovaný konstatoval, že bolestné je možné hodnotit až v okamžiku ustálení bolesti, které má význam pro vydání lékařského posudku o ohodnocení bolestného a zároveň je počátkem běhu promlčecí lhůty. Žalobci sice byla dne 25. 9. 1992 přiznána náhrada za bolest, z obsahu spisu je však zřejmé, že jeho bolest přetrvávala i nadále, a to zejména od roku 2012, kdy se začaly projevovat symptomy *whiplash injury*. Soud tedy dospěl k závěru, že bolest odvíjející se od služebního úrazu žalobce nebyla ustálena a nemohlo tedy dojít ani k promlčení daného nároku. K náhradě za ztížení společenského uplatnění soud uvedl, že se jedná o jednorázové, nikoliv opakující se plnění, takový nárok se přitom dle § 208 odst. 3 zákona o služebním poměru nepromlčuje. Krajský soud tedy uzavřel, že k promlčení došlo toliko v případě nároku na náhradu za ztrátu na služebním příjmu v době služební neschopnosti žalobce za období od 2. 1. 2014 do 1. 6. 2014 a od 2. 7. 2014 do 1. 11. 2014, ostatní nároky promlčeny nebyly.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[9] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost, v níž namítá, že krajský soud nesprávně posoudil otázky příčinné souvislosti a promlčení jednotlivých nároků na náhradu škody a že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost

a nedostatek důvodů; stěžovatel tedy namítá kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[10] Konkrétně stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, podle něhož je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Stěžovatel uvádí, že mu nelze vytýkat, že se nevyjádřil k odborným podkladům rozhodnutí. Poukazuje na to, že MUDr. D. měl při zpracování znaleckého posudku k dispozici mimo jiné rovněž posudek prof. K. i lékařské zprávy, na které odkazoval krajský soud, přičemž z nich vyšel a zohlednil je. Stěžovatel sám tyto zprávy k dispozici neměl a byl s nimi seznámen až prostřednictvím posudku MUDr. D. Dodává, že se dané podklady týkají odborných otázek, které není oprávněn sám posuzovat.

[11] Stěžovatel dále cituje závěry znaleckého posudku a rovněž pasáž posudku, v níž znalec popisuje, s jakým časovým odstupem se může projevovat *whiplash injury*, a uzavírá, že z citovaných pasáží posudku v dostatečné míře vyplývá, že MUDr. D. nedává zdravotní potíže žalobce do souvislosti s jeho služebním úrazem z roku 1992. Pasáže posudku, na které odkázal krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku, jsou dle stěžovatele vytržené z kontextu. MUDr. D. se v dané pasáži vyjadřuje pouze k tomu, zda se obtíže uváděné žalobcem typově shodují s *whiplash injury*, neuvádí však, že žalobce tímto onemocněním trpí. V části posudku nazvané „*Neurologický souhrn*“ MUDr. D. konstatuje, že onemocnění žalobce nelze dávat do jednoznačné příčinné souvislosti se služebním úrazem z roku 1992.

[12] Stěžovatel se dále vymezuje proti závěru krajského soudu o tom, že měl rozpory v jednotlivých podkladech odstranit vyhotovením „superposudku“ (krajský soud má patrně na mysli revizní znalecký posudek – pozn. NSS). Znalecký posudek vychází z kompletní zdravotní dokumentace žalobce. Pokud měl krajský soud za to, že ve věci existují dva vzájemně si odporující posudky, měl dle stěžovatele postupovat analogicky podle § 127 odst. 2 o. s. ř. a požádat znalce o vysvětlení nebo popřípadě nechat znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem. V této souvislosti stěžovatel odkazuje na příslušnou judikaturu Nejvyššího soudu.

[13] Stěžovatel nesouhlasí rovněž se závěry krajského soudu ohledně promlčení jednotlivých nároků. Se závěry o promlčení náhrady za ztrátu služebního příjmu po dobu služební neschopnosti stěžovatel souhlasí, domnívá se však, že rozsudek obsahuje písařskou chybu, neboť v případě druhé služební neschopnosti je promlčení uvedeno do 1. 11. 2014. Výplatní termín za měsíc listopad 2014 byl dne 15. 12. 2014, žádost o náhradu škody na zdraví byla podána dne 7. 12. 2016, nemohlo tedy dojít k promlčení nároku do 1. 11. 2014, nýbrž do 31. 11. 2014.

[14] Pokud jde o náhradu za bolest, odkazuje stěžovatel na judikaturu Nejvyššího soudu, z níž vyplývá, že u práva na náhradu škody na zdraví se počátek promlčecí doby váže k okamžiku, kdy poškozený nabyl vědomost o tom, že na jeho úkor došlo ke škodě a kdo za ni odpovídá. O osobě, která odpovídá za vzniklou škodu, se poškozený dozví, jakmile obdrží informaci, na jejímž základě si může učinit úsudek o osobě konkrétního škůdce. Nemusí tedy jít přímo o zjištění, postačuje, aby skutkové okolnosti, kterými poškozený disponuje, mohly vést k závěru o vymezení odpovědného subjektu. Žalobce zjistil klíčové informace z ambulantní zprávy MUDr. Š. ze dne 3. 11. 2014, dvouletá promlčecí lhůta tedy počala běžet následujícím dnem a uplynula dne 4. 11. 2016. Okamžik, kdy bylo provedeno bodové hodnocení odškodnění bolesti, nemá na již započatý běh lhůty vliv. Dle stěžovatele krajský soud opomněl vzít v úvahu lékařský posudek o hodnocení úrazu vypracovaný MUDr. B., který do správního spisu doložil sám žalobce. V tomto ohledu si žalobce podle stěžovatele protirečí, když uvádí, že bolest stále přetrvává a že okamžik, kdy dojde k jejímu ustálení, má význam pro vydání posudku o bolestném. Trvání bolesti žalobce dokládá např. lékařskou zprávou MUDr. H. ze dne 15. 2. 2017, kterou zmiňuje až v žalobě, a ve správním řízení k ní tedy nemohlo být přihlédnuto.

pokračování

Soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, neboť stěžovatel rozhodoval podle žádosti žalobce ke dni 7. 12. 2016. Závěr soudu, podle něhož bolestné nemůže být promlčeno, pokud bolest přetrvává a nebyla ustálena, dle stěžovatele není v souladu se zákonem ani judikaturou.

[15] Pokud jde o nárok na náhradu za ztížení společenského uplatnění, uvedl stěžovatel, že se závěrem krajského soudu nesouhlasí a trvá na tom, že tento nárok lze dle § 104 zákona o služebním poměru uplatňovat opakovaně, při každém zhoršení zdravotního stavu, jedná se tedy o opakované plnění, přičemž v takovém případě se dle § 208 odst. 3 zákona o služebním poměru nároky na jednotlivá plnění promlčují.

[16] Stěžovatel brojí rovněž proti výroku rozsudku o nákladech řízení. Má za to, že žalobci neměla být přiznána náhrada za úkon právní služby spočívající v převzetí věci a přípravě právního zastoupení, neboť žalobce byl zastoupen týmhž zástupcem již ve správním řízení; v řízení o žalobě tedy nemohl být daný úkon proveden, nešlo tak o účelně vynaložené náklady řízení.

[17] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost. K námitce stěžovatele týkající se vypořádání posudku prof. K. a předložených lékařských zpráv žalobce uvedl, že povinností stěžovatele nebylo vést odbornou lékařskou disputaci, měl se však vyjádřit k tomu, proč považuje znalecký posudek MUDr. D. za přesvědčivější než posudek prof. K. a další doložené lékařské zprávy.

[18] Žalobce se dále vyjadřuje k některým dílčím závěrům znaleckého posudku MUDr. D. a konfrontuje je s ostatními doloženými podklady týkajícími se jeho zdravotního stavu. Zmiňuje zejména, že nikdy před služebním úrazem ani po něm neutrpěl žádný úraz krční páteře, i přesto mu však bylo diagnostikováno její podvrtnutí a natažení, přičemž si obtíže s krční páteří léčil již od roku 1997. Ohrazuje se proti závěrům MUDr. T., který byl při zpracování znaleckého posudku MUDr. D. přibrán za účelem posouzení průceschopnosti žalobce. Stěžovatel dle žalobce znalecký posudek MUDr. D. dezinterpretoval a hodnotil jej nekriticky a účelově. K argumentaci stěžovatele, podle níž měl soud postupovat dle § 127 odst. 2 o. s. ř., žalobce uvedl, že postavení soudu při rozhodování o náhradě škody ve vztahu k zaměstnanci má zcela odlišný charakter, než při rozhodování o náhradě škody ve vztahu k příslušníkovi bezpečnostního sboru ve služebním poměru. Ve vztahu k zaměstnanci v pracovním poměru je to právě soud, kdo o náhradě škody vede dokazování a rozhoduje, v případě služebního poměru rozhoduje o náhradě škody služební funkcionář a soud pouze přezkoumává zákonnost jeho postupu, stěžovatelem předestřený analogický postup se tedy neuplatní.

[19] Žalobce se dále vyjádřil k otázce promlčení některých uplatněných nároků. K tvrzením stěžovatele o písařské chybě v napadeném rozsudku žalobce s odkazem na § 211 odst. 2 zákona o služebním poměru uvedl, že se nejedná o písařskou chybu. Pokud jde o promlčení nároku na bolestné, žalobce zdůraznil, že rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2414/2008, na který stěžovatel odkazuje, závěry krajského soudu nezpochybňuje, podstatné totiž je, kdy škoda vznikla. Stěžovatelem citovaný rozsudek se týkal náhrady za ztrátu na výdělek, u níž bylo snadno zjištělné, kdy nárok vznikl. Ve vztahu k nyní posuzované věci považuje žalobce za přílehavější judikaturu Ústavního soudu, z níž vyplývá, že nelze od pacienta spravedlivě požadovat, aby v průběhu neukončené léčby vyhodnocoval, zda je jeho zdravotní stav ustálen, nejsou-li schopni se na tom shodnout ani odborníci. Žalobce vyjádřil v obecné rovině nesouhlas rovněž s argumentací stěžovatele vztahující se k promlčení náhrady za ztížení společenského uplatnění.

[20] K námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku žalobce uvedl, že ji stěžovatel nijak neodůvodnil, a rozsudek považuje za přezkoumatelný.

[21] Pokud jde o námitku vůči výroku o náhradě nákladů řízení, uvedl žalobce, že stěžovatel postupoval v řízení obstrukčně, přičemž k soudnímu sporu nemuselo vůbec dojít. Přiznání náhrady za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení soud žalobci přiznal v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, konkrétně žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 As 21/2011 – 52, publ. pod č. 2414/2011 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz).

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[22] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a jedná za něj k tomu oprávněný zaměstnanec s odpovídajícím právnickým vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[23] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[24] Stěžovatel v obecnosti namítl nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, svou námitku však nijak nekonkretizoval, Nejvyšší správní soud se tedy přezkoumatelností napadeného rozsudku zabýval pouze v obecné rovině, neboť k případné nepřezkoumatelnosti by byl povinen přihlédnout i bez námítky z úřední povinnosti. Je třeba uvést, že k požadavkům na přezkoumatelnost soudních rozhodnutí se Nejvyšší správní soud vyjádřil ve své judikatuře již mnohokrát. Má-li být rozhodnutí přezkoumatelné, musí být z odůvodnění dotčeného rozhodnutí zřejmé, jaký skutkový stav vzal posuzující orgán za rozhodný a jak uvažil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Povinností soudu je řádně se vypořádat se žalobní argumentací (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015 - 45, atp.). Současně je ovšem nutné zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námítky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námítky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat.

[25] Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro vyslovení nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku krajského soudu. Z výroků rozsudku lze jednoznačně zjistit, jak soud ve věci rozhodl, rozsudek obsahuje výrok, který není vnitřně rozporný, výrok a odůvodnění je možno od sebe rozlišit a z rozsudku je také zřejmé, kdo je účastníkem řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán.

pokračování

Z napadeného rozsudku je rovněž zřejmé, z jakých důvodů krajský soud shledal žalobu důvodnou.

[26] Vzhledem k tomu, že shledal napadený rozsudek přezkoumatelným, přistoupil Nejvyšší správní soud k jeho přezkoumání v mezích dalších uplatněných námitek.

[27] V posuzované věci nebylo sporu o tom, že žalobce utrpěl dne 19. 7. 1992 služební úraz v důsledku dopravní nehody, při níž byl spolujezdcem ve služebním voze. Průběh nehody byl popsán tak, že vůz během pronásledování pachatele při průjezdu zatáčkou vylétl z vozovky, několikrát se otočil přes střechu a přistál na kolech. Žalobce nebyl s ohledem na tehdy účinné služební předpisy při nehodě připoután bezpečnostním pásem. Bezprostředně po nehodě bylo žalobci diagnostikováno pouze zhmoždění levé poloviny hrudníku, levé paže a hlavy v oblasti týlní krajiny. Daný úraz byl uznán jako služební a odškodněn dle tehdy účinné právní úpravy. Žalobce byl po služebním úrazu hospitalizován do dne 21. 7. 1992, následně setrval v pracovní neschopnosti, poté vyčerpal dovolenou a vrátil se do služby s tím, že několik týdnů pracoval s úlevami. K plné pracovní zátěži se vrátil zhruba pět měsíců po úrazu. Postupem času, zejména od roku 2013, se začal zdravotní stav žalobce zhoršovat; v roce 2000 se objevily bolesti v bederní oblasti, na podzim roku 2012 bolest od kolen ke kotníkům, bolesti hlavy, zvýraznila se neobratnost a znečitlivění pravé dolní končetiny, bolest kloubů, kostí a svalů v celém těle. Následně byl žalobci diagnostikován výhřez v meziobratlovém prostoru mezi 4. a 5. krčným obratlem. V červenci 2013 se dostavily bolesti hlavy, výrazná porucha hybnosti a reflexní změny kolem krční páteře. Žalobci byl diagnostikován výhřez ploténky krční páteře a syndrom karpálního tunelu. Dne 23. 9. 2014 byl žalobce shledán nezpůsobilým pro výkon služby a následně byl dne 11. 12. 2014 propuštěn ze služebního poměru. Dne 3. 11. 2014 byl žalobce vyšetřen neurologem MUDr. Š., který u něj diagnostikoval sdružené trauma včetně *whiplash injury*, přičemž uvedl, že tyto obtíže přímo souvisí s dopravní nehodou, kterou žalobce prodělal v roce 1992. Žalobci byla diagnostikována polyneuropatie, tj. onemocnění všech nervových vláken v těle vyznačující se intenzivnější bolestivostí, a rovněž těžký bolestivý syndrom celé (především krční) páteře a zúžení páteřního kanálu. V únoru 2016 podstoupil žalobce operaci syndromu karpálního tunelu, přičemž bylo konstatováno celkové zhoršení obtíží s krční páteří a diagnostikovány potíže s řečí a porucha v oblasti vnitřního ucha a mozku.

[28] Žalobce má za to, že jeho zhoršený zdravotní stav byl způsoben služebním úrazem, který utrpěl v roce 1992. Vychází přitom především z posudku zpracovaného prof. K., který konstatuje, že se u žalobce s odstupem času rozvinuly polymorfní obtíže – bolesti hlavy, porucha rovnováhy, bolesti horních i dolních končetin, mikrospasticita dolních končetin, poruchy spánku, únava atd., což jsou symptomy v podstatě přesně odpovídající stavu po prodělaném poranění typu *whiplash injury* krční páteře. Toto poranění se v akutním stavu obvykle nediodagnostikuje, protože při něm nedochází k manifestnímu poranění kostí či vazů, ale k mikrotraumatu měkkých tkání, které není v akutním stavu prokazatelné, ale vyvolává následné reflexní změny. Obtíže se mohou projevit až se značným časovým odstupem. Posudek dodává, že vyšetření na počítačové plošině TETRAX spolehlivě prokázalo, že žalobcova porucha rovnováhy je následkem patologických nálezů na krční páteři, a nikoliv centrálního původu, z čehož vyplývá, že daný zdravotní stav je způsoben poraněním krční páteře. Tento posudek byl ve správním řízení doložen bez doložky znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, služební funkcionář jej tedy zohlednil pouze jako další podklad pro řízení (listinný důkaz), nikoliv jako znalecký posudek.

[29] Pro účely správního řízení byl vypracován znalecký posudek MUDr. D., který dospěl k následujícím závěrům: „*Již před úrazem v r. 92 trpěl potížemi s bederní páteří. Při dopravní dohodě [pozn. NSS: zjevný překlep, správně „nehodě“] došlo ke kombinovanému vícečetnému poranění, hlavy, hrudníku a*

levé horní končetiny. Charakter dopravní nehody nebyl pro onemocnění Whiplash Indry [pozn NSS: patrně míněno „Injury“] typický, neboť nedošlo k čelnímu či bočnímu či zadnímu prudkému nárazu, ale automobil se několikrát přetočil na střechu. Následně netrpěl potížemi od krční páteře či porušení krční míchy. V r. 96 a 97 se opakovaně léčil s potížemi od bederní páteře, obdobně jako před úrazem, dozrává však, že není neurologicky sledován a cítí se zdrav. V únoru 2000 pravděpodobně po skoku z výšky, došlo k poškození páteřního bederního nervu při poškození bederní páteře. Na podzim 2012 došlo k dalšímu zhoršení zdrav. stavu, poprvé od úrazu se objevuje i bolest hlavy a posléze i krční páteře, zjištěn výběž meziobratlové destičky krční páteře. Byl pak vyšetřen i na přístroji TETRAX, kde konstatována porucha funkce krční páteře, což se vzhledem k nálezu výběž ploténky jeví jako pochopitelné, výsledek vyšetření nijak nepotvrzuje souvislost s úrazem z r. 1992, pouze konstatuje poruchu krční páteře a míchy. Potíže od krční páteře i přes komplexní léčbu se nadále akcentují, objevují se poruchy míšní (mikrospasticita na dolních končetinách), zobrazením MRI porucha na míše neshledána. Dle MRI zjištěn výběž tlačící se do míst výstupu nervových kořenů do LHK, potíže v pravé horní končetině tedy jsou pravděpodobnější z příčin syndromu karpálního tunelu, který byl odoperován v r. 2016. Při kontrolním vyšetření na přístroji TETRAX v r. 2017 zjištěno celkové zhoršení dané poruchami ve vnitřním uchu a mozku, nikoliv v krční páteři.“

[30] Stěžovatel žádost žalobce zamítl na jedné straně proto, že má za to, že ze znaleckého posudku zpracovaného MUDr. D. pro účely správního řízení vyplývá, že mezi služebním úrazem žalobce v roce 1992 a jeho aktuálním zdravotním stavem, respektive důvody jeho neschopnosti k výkonu služby, není dána příčinná souvislost, a na druhé straně shledal část uplatněných nároků promlčenou.

[31] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval prvním z důvodů zamítnutí žádosti žalobce, tj. absencí příčinné souvislosti mezi služebním úrazem žalobce a jeho zdravotním stavem v době podání žádosti, respektive zdravotními komplikacemi, které vedly k závěru o tom, že není způsobilý k výkonu služby. V tomto směru se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem krajského soudu, podle něhož daný závěr nemá dostatečnou oporu ve správním spise.

[32] K otázce rozvržení důkazního břemene v řízení o náhradě škody způsobené služebním úrazem dle zákona o služebním poměru se Nejvyšší správní soud obecně vyjádřil v rozsudku ze dne 13. 1. 2011, č. j. 3 Ads 132/2010 – 109: „Obecně řečeno, *civilní řízení soudní je ovládáno zásadou formální pravdy, čemuž odpovídá zásada projednací, podle níž je skutkový stav zjišťován v rozsahu účastníky tvrzeném a pomocí důkazů účastníky označených. Neunesení břemene tvrzení či břemene důkazního znamená pro účastníka zpravidla neúspěch ve věci. Správní řízení je naproti tomu ovládáno zásadou materiální pravdy, čemuž odpovídá zásada vyšetřovací, podle níž je za objasnění skutkového stavu odpovědný správní orgán. Účastník řízení je povinen poskytovat k naplnění tohoto cíle součinnost. V daném případě je tedy na rozhodujícím služebním funkcionáři, aby zjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti; žadatel o odškodnění má pak procesní práva a povinnosti uložené mu zákonem (§ 174 služebního zákona).*“ Z uvedeného je patrné, že v daném řízení bylo především na stěžovateli, respektive služebním funkcionáři, aby dostatečně zjistili skutkový stav věci. Žalobce byl v tomto směru povinen poskytnout odpovídající součinnost.

[33] Stěžovatel vyšel ve svém rozhodnutí především ze znaleckého posudku MUDr. D., jehož závěry jsou však nejednoznačné a především dostatečně nezodpovídají některé klíčové skutkové otázky posuzované věci. Z posudku především není zřejmé, zda žalobce skutečně utrpěl tzv. *whiplash injury*, či nikoliv. Znalec sice v závěru posudku uvádí, že charakter dopravní nehody nebyl pro tento úraz typický, v reakci na dotaz zadavatele posudku však dále konstatuje, že „*bolesti v zádech dokumentované v 90. letech a později po skoku z výšky v r. 2000, kdy došlo k poškození jednoho z bederních nervových kořenů dává do souvislosti s onemocněním Whiplash injury není logické, dalo by se očekávat, že bolesti v zádech budou pouze jednou z doprovodných potíží, nikoli izolovaně, jak se lze z dokumentace dočíst, lze tedy předpokládat prvotní souvislost s poškozením páteře bederní, nikoliv jako reflexivní děj potíží krční páteře*“. Dále zdůrazňuje, že „*potíže, jež se podobají a dají se vztáhnout na onemocnění*

pokračování

Whiplash injury udává od léta 2012“. V tomto směru znalec také uvádí: „Změna zdravotního stavu spojená s pracovní neschopností nastala v létě 2012, dávat tuto změnu zdravotního stavu do jednoznačné příčinné souvislosti [pozn. NSS: z kontextu je zřejmé, že znalec hovoří o souvislosti s nehodou z roku 1992] nelze, avšak zcela vyloučit souvislost také rozhodně není možné. Pokud došlo k nějakým úrazovým změnám v oblasti krční páteře, sice nebylo patrné bezprostředně po úrazu ani dlouho poté, to však možnou dispozici k projevům porušení funkce krční páteře v delším budoucnu nijak nevylučuje. Dá se v přeneseném významu slova říci, že anatomická struktura krční páteře a míchy se staly jakousi ‚Achillovou patou‘, jež se svou poruchou projeví až při dalším opotřebení nebo jiné koincidující chorobě tohoto tělesného segmentu.“

[34] Z uvedeného je patrné, že znalec na jednu stranu konstatuje, že průběh dopravní nehody nebyl typický pro vznik *whiplash injury* a že ani zdravotní komplikace pozorované u žalobce v 90. letech a v roce 2000 tomuto onemocnění samy o sobě neodpovídají, na druhou stranu však konstatuje, že obtíže sledované u žalobce od léta 2012 jsou již pro dané onemocnění typické. Znalec však neuvádí, zda žalobce skutečně trpí *whiplash injury*, či nikoliv, popřípadě, zda jsou všechny zmiňované obtíže způsobené tímto syndromem. Ani k otázce příčinné souvislosti mezi služebním úrazem žalobce a jeho pracovní neschopností od roku 2014 znalec nezaujal jednoznačné stanovisko.

[35] Vyloženě matoucí je pak v kontextu výše uvedeného pasáž posudku, v níž se znalec vyjadřuje k otázce bodového ohodnocení odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění spojeného s úrazem z roku 1992: „Pokud je možno přiznat souvislosti s úrazem v r. 1992 a prvními projevy nemoci v létě 2012, neboť se tímto zohledňuje fakt, že vše souvisí se vším, nutno jednat podle vyhlášky č. 32/1965 Sb. ve znění vyhlášek č. 84/1967 Sb. a č. 76/1981 Sb., též je nutno však zohlednit i dobu 20 let, kdy se úrazový děj syndromu sblehnutí bičem neprojevoval a posoudit tak, že na vině změny zdravotního stavu byly i jiné okolnosti, než ty, jež bezprostředně se vznikem úrazu souvisejí. Výchřez ploténky mohl vzniknout jako následek situace, kdy se zdravotní porucha odebrala v místě snížené resistance a rychlejším opotřebováním tkáně, jež byla takto úrazovým dějem poznamenána, avšak ani to nelze tvrdit s určitostí. S ohledem na tyto okolnosti lze posoudit, že se úrazový děj z r. 1992 podílel na změně zdravotního stavu od léta 2012 z 20% a odškodnění podle vyhlášky č. 32/1965 Sb. je třeba takto relativizovat.“ Znalec v citované pasáži znovu opakuje, že souvislost se služebním úrazem žalobce z roku 1992 nelze jednoznačně potvrdit, ani vyloučit, ale protože „vše souvisí se vším“, konstatuje, že se daný úraz podílel na změně zdravotního stavu žalobce od léta 2012 z 20 %. Nejprve je však nutno jednoznačně odpovědět na otázku, zda je mezi služebním úrazem a zdravotním stavem žalobce vůbec příčinná souvislost, a teprve v případě kladné odpovědi by bylo na místě posuzovat rozsah, v němž se daný služební úraz podílel na zhoršení celkového zdravotního stavu žalobce.

[36] V kontextu uplatněných kasačních námitek Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud stěžovateli nevytýkal, že se nevyjádřil po odborné stránce k lékařským závěrům obsaženým v posudku prof. K. či v lékařských zprávách a dalších odborných podkladech, vytkl mu pouze to, že za situace, kdy závěry znaleckého posudku MUDr. D. nebyly jednoznačné, nepřihlédl bez bližšího odůvodnění ke skutečnostem uvedeným v těchto jiných listinných důkazech a učinil skutková zjištění, která nemají oporu v provedeném dokazování. Skutečnost, že stěžovatel neměl některé podklady k dispozici, není v tomto ohledu relevantní, neboť, jak sám uvádí, byl s jejich obsahem zevrubně seznámen prostřednictvím posudku MUDr. D. Pokud měl za to, že je zapotřebí jejich podrobnější studium, nepochybně si mohl v rámci správního řízení tyto důkazy opatřit. Rada těchto podkladů ovšem je součástí správního spisu, včetně např. posudku o invaliditě ze dne 20. 2. 2017, vypracovaného posudkovým lékařem OSSZ Tábor MUDr. J. K., který rovněž s odkazem na posudek prof. K. klade vznik invalidity II. stupně (pokles pracovní schopnosti o 50 %) do souvislosti se zmiňovanou autonehodou, a včetně samotného posudku prof. K., o němž sice stěžovatel tvrdí, že jej vzal v potaz, k jeho obsahu se však v odůvodnění napadeného rozhodnutí nijak nevyjádřil.

[37] Namítá-li stěžovatel, že nesouhlasí s názorem krajského soudu, podle něhož měl rozpory v posudcích vyřešit vyhotovením revizního znaleckého posudku, je třeba především uvést, že krajský soud pouze konstatoval, že by takto měl stěžovatel postupovat, pokud by dospěl k závěru, že jsou zde dva vzájemně si odporující posudky. Stěžovatel vycházel z předpokladu, že posudek zpracovaný prof. K. nelze s ohledem na jeho formální nedostatky považovat za plnohodnotný znalecký posudek, ale pouze za další podklad pro řízení, to však neznamená, že se neměl vypořádat s rozporem spočívajícím v tom, že podle posudku prof. K. a některých dalších lékařských posouzení lze spatřovat jednoznačnou souvislost mezi služebním úrazem žalobce a jeho zdravotními obtížemi, které vedly mnohem později k jeho propuštění ze služebního poměru, zatímco znalecký posudek MUDr. D. vyznívá v tomto ohledu nejednoznačně.

[38] Pokud by se krajský soud rozhodl sám doplnit dokazování, postupoval by při odstraňování nedostatků zmíněného znaleckého posudku skutečně přiměřeně dle § 127 o. s. ř., a to nikoliv na základě procesní analogie, ale přímo na základě odkazu v § 64 s. ř. s., podle něhož se v soudním řízení správním na otázky, které soudní řád správní neupravuje, užijí přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu. K tomu však krajský soud rozhodně nebyl povinen, neboť i v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s. sice soudy rozhodují v tzv. plné jurisdikci a jsou tak oprávněny dle § 77 odst. 2 s. ř. s. doplnit dokazování provedené v řízení před správním orgánem, dle ustálené judikatury by se však nemělo jednat o zásadní doplnění, při němž by soud suploval roli správních orgánů a které by přesahovalo rámec přezkumného soudního řízení správního. Právě o takový případ by se jednalo v nyní posuzované věci, kde, jak již bylo vysvětleno, je třeba doplnit dokazování poměrně zásadním způsobem tak, aby bylo možné dospět k jednoznačnému závěru ohledně existence příčinné souvislosti mezi služebním úrazem žalobce v roce 1992 a jeho propuštěním ze služebního poměru ze zdravotních důvodů v roce 2014. Krajský soud tedy nepochybil, pokud rozhodnutí stěžovatele zrušil dle § 76 odst. 1 s. ř. s. bez jednání (byť žalobce jednání požadoval) z toho důvodu, že skutkový stav, který vzal stěžovatel za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech a vyžaduje zásadní doplnění a že je rozhodnutí stěžovatele nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[39] Stěžovatel, příp. služebního funkcionář bude při doplnění dokazování postupovat dle části dvanácté zákona o služebním poměru, která upravuje řízení ve věcech služebního poměru, a subsidiárně podle správního řádu, nikoli však podle občanského soudního řádu, který na správní řízení nedopadá, takže správní orgán nebude ani vázán poslušností jednotlivých kroků dle § 127 odst. 2 a 3 o. s. ř., které musí učinit soud v občanském soudním řízení, vyvstanou-li pochybnosti o správnosti posudku, nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný. Ovšem vzhledem k tomu, že ani zákon o služebním poměru ani správní řád postup správního orgánu (služebního funkcionáře) v takových případech podrobně neupravují (srov. § 180 zákona o služebním poměru a § 56 správního řádu), může se stěžovatel, resp. služební funkcionář jistě inspirovat možnostmi řešení takové situace, které nabízí právě úprava v § 127 odst. 2 a 3 o. s. ř., tedy požádat znalce o vysvětlení, resp. doplnění znaleckého posudku, případně za tímto účelem oba znalce vyslechnout a/nebo, jak konstatoval krajský soud, zadat za účelem odstranění těchto nejasností revizní znalecký posudek. Podstatná není v tomto případě procesní metoda, kterou služební funkcionáři zvolí, ale výsledek, tedy dostatečné zjištění skutkového stavu ve výše uvedeném smyslu, samozřejmě při respektování veškerých procesních práv žalobce jakožto účastníka řízení.

[40] Pokud se jedná o otázku promlčení některých dílčích nároků, musí Nejvyšší správní soud v první řadě poukázat na určitou nelogičnost úvah stěžovatele, který na jedné straně zcela popírá

pokračování

existenci příčinné souvislosti mezi služebním úrazem žalobce z roku 1992 a na druhé straně posuzuje otázky běhu promlčecích lhůt vztahujících se k uplatněným nárokům. Tento postup totiž přirozeně vede k tomu, že stěžovatel vychází z podkladů, jejichž závěry v předcházející části rozhodnutí popírá (např. lékařská zpráva MUDr. Š. ze dne 3. 11. 2014).

[41] Dle § 100 zákona o služebním poměru bezpečnostní sbor odpovídá příslušníkovi za škodu způsobenou služebním úrazem. Druhy náhrad poskytovaných v souvislosti s utrpěným služebním úrazem jsou upraveny v § 101 zákona o služebním poměru: „*Příslušník, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, má nárok na a) náhradu za ztrátu na služebním příjmu, b) náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění, c) náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením, d) jednorázové odškodnění, e) náhradu věcné škody.*“

[42] Úprava promlčení práv (nároků) ve věcech služebního poměru je obsažena v § 206 až § 208 zákona o služebním poměru. Dle § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru platí: „*Právo se promlčí, jestliže nebylo uplatněno ve stanovené lhůtě. K promlčení práva se přiblíží jen v případě, že bezpečnostní sbor nebo účastník, vůči němuž se právo uplatňuje, se práva promlčení dovolá. Promlčené právo nelze v takovém případě přiznat.*“ Dle 207 odst. 1 zákona o služebním poměru lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí 3 roky, není-li stanoveno jinak. Dle § 207 odst. 2 zákona o služebním poměru lhůta pro uplatnění nároku na jednotlivá opětuující se plnění činí 3 roky ode dne jejich splatnosti. Dle odst. 3 téhož ustanovení lhůta pro uplatnění nároku na náhradu škody činí 2 roky; začne běžet dnem, kdy se poškozený dozví, že škoda vznikla a kdo za ni odpovídá. Nárok na náhradu škody se promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě 3 let, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, ve lhůtě 10 let ode dne, kdy došlo k události, ze které škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

[43] Ve vztahu k některým uplatněným nárokům je rovněž třeba poukázat na § 208 odst. 3 zákona o služebním poměru, podle něhož právo na náhradu za ztrátu na služebním příjmu a za ztížení společenského uplatnění z důvodu služebního úrazu nebo nemoci z povolání, právo na náhradu nákladů na výživu pozůstalých a na výsluhový příspěvek se nepromlčuje; promlčují se však nároky na jednotlivá plnění.

[44] K námitce, v níž stěžovatel upozorňuje na údajnou písařskou chybu v bodě 60. napadeného rozsudku, Nejvyšší správní soud uvádí, že daná pasáž sice obsahuje písařskou chybu, datum odpovídající závěrům krajského soudu však nemělo být 31. 11. 2014, jak tvrdí stěžovatel, nýbrž 31. 10. 2014. Krajský soud dospěl k závěru, že nedošlo k promlčení nároku na náhradu za ztrátu služebního příjmu za dobu služební neschopnosti, která žalobci náležela za měsíce listopad a prosinec 2014, současně však uvádí, že k promlčení daného nároku došlo mimo jiné za období od 2. 7. 2014 do 1. 11. 2014; z kontextu celého odůvodnění je zřejmé, že krajský soud dospěl k závěru, že uvedený nárok byl za měsíc říjen promlčen, zatímco za měsíc listopad již nikoliv, uvedení data 1. 11. 2014 je tedy skutečně písařskou chybou, která však sama o sobě nezakládá nezákonnost napadeného rozsudku, neboť z odůvodnění je zřejmé, k jakému závěru krajský soud skutečně dospěl. Nejvyšší správní soud však zdůrazňuje, že v tomto stadiu řízení nepřezkoumával správnost závěru krajského soudu o tom, že nárok na náhradu za ztrátu služebního příjmu v období od 2. 7. 2014 do 31. 10. 2014 je promlčen, neboť tento závěr stěžovatel v posuzované kasační stížnosti svými námitkami nezpochybil.

[45] Pokud jde o promlčení nároku na náhradu za bolest, stěžovatel trvá na tom, že pro určení počátku běhu subjektivní promlčecí lhůty dle § 207 odst. 3 zákona o služebním poměru je rozhodným dnem 3. 11. 2014, kdy se žalobce z ambulantní zprávy MUDr. Š. dozvěděl, že trpí tzv. *whiplash injury* a že k němu došlo v důsledku služební nehody v roce 1992. Žalobce tedy zjistil, že mu vznikla škoda a kdo za ni odpovídá.

[46] Uvedené námitky nelze přisvědčit. Z § 207 odst. 3 zákona o služebním poměru je patrné, že pro určení počátku běhu subjektivní promlčecí lhůty je podstatné, kdy se poškozený dozví o vzniku škody a rovněž o osobě, která za ni odpovídá. Obě podmínky přitom musí být splněny kumulativně. Stěžovatel ve své argumentaci odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu, která však není na posuzovanou věc přílehlavá. V rozsudku ze dne 12. 8. 2003, sp. zn. 21 Cdo 210/2003, se Nejvyšší soud sice zabýval otázkou počátku běhu lhůty k promlčení nároku na náhradu za bolest, spornou otázkou však bylo, kdy se žalobce dozvěděl, kdo je za jeho úraz odpovědný. V usnesení ze dne 30. 9. 2003, sp. zn. 25 Cdo 871/2002, se pak Nejvyšší soud zabýval otázkou náhrady škody způsobené trestným činem krádeže, přičemž rozhodnou otázkou opět bylo, kdy se žalobce dozvěděl o osobě odpovědné za škodu; šlo tedy o zcela jiný případ, než je nyní posuzovaná věc. V rozsudku ze dne 26. 7. 2007, sp. zn. 21 Cdo 2423/2006, se Nejvyšší soud zabýval náhradou škody způsobené nevydáním potvrzení o skončení pracovního poměru. V takovém případě jsou pro zjištění vzniku škody již z povahy věci rozhodné zcela jiné skutečnosti, než v případě škody na zdraví. Lze však upozornit na to, že i v tomto rozsudku Nejvyšší soud obecně konstatoval: „*O škodě se poškozený dozví tehdy, když zjistí skutkové okolnosti, z nichž lze dovodit vznik škody a orientačně (přibližně) i její rozsah (tak, aby bylo možné případně též určit alespoň přibližně výši škody v penězích); není potřebné, aby znal rozsah (výši) škody přesně, například na základě odborného posudku, neboť soud z důvodu promlčení práva (nároku) na náhradu škody, jež se účastník občanského soudního řízení dovolal, žalobu zamítne i v případech, ve kterých není ještě prokázána odpovědnost za škodu nebo výše škody.*“ Z uvedeného je zřejmé, že pro vědomí žalobce o škodě je třeba, aby žalobce kromě toho, že škoda vznikla, znal rovněž alespoň orientačně její rozsah. V případě škody na zdraví, zvláště u tak komplexních zdravotních obtíží, jakými trpí žalobce, lze jen stěží očekávat, že si poškozený sám učiní byť jen orientační úsudek o rozsahu způsobené škody na zdraví. Odkaz na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2012, sp. zn. 25 Cdo 2974/2010, je pak poněkud vytržený z kontextu. Je pravdou, že Nejvyšší soud v tomto rozsudku uvedl, že „*subjektivní promlčecí doba u nároku na odškodnění za bolest počíná běžet okamžikem, kdy se zdravotní stav poškozeného ustálil a lze objektivně provést bodové ohodnocení bolesti; okamžik, kdy bylo následně bodové ohodnocení lékařem skutečně provedeno, nemá na již započatý běh subjektivní promlčecí doby vliv*“. Dále však Nejvyšší soud dodal: „*V dané věci bylo zjištěno, že léčebný proces žalobkyně významný pro určení bolestného byl ukončen nejpozději dne 21. 10. 1998; tehdy se tedy žalobkyně nejpozději dozvěděla, že její zdravotní stav je natolik stabilizován, že je možno uplatnit nárok na náhradu bolestného u soudu, a počala tak běžet dvouletá promlčecí doba.*“

[47] Z výše uvedeného vyplývá, že v případě škody na zdraví lze mít za to, že se poškozený o škodě dozvěděl až tehdy, když se jeho zdravotní stav ustálil a lze objektivně provést bodové ohodnocení bolesti; od tohoto okamžiku běží subjektivní promlčecí lhůta (viz rovněž rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 17. 1. 2008, sp. zn. 25 Cdo 676/2007, a ze dne 16. 12. 2015, sp. zn. 25 Cdo 3228/2014). V tomto směru je tedy závěr krajského soudu správný.

[48] Je však třeba korigovat závěr krajského soudu o tom, že v daném případě dosud nebyl zdravotní stav žalobce ustálen, neboť bolest odvíjející se od dané autonehody v roce 1992 přetrvává. Především je zapotřebí znovu zdůraznit, že příčinná souvislost mezi zdravotními problémy žalobce, které se postupně zhoršují zejména od roku 2012, a zmiňovaným služebním úrazem nebyla dosud v daném řízení spolehlivě doložena, ani vyvrácena. Dále je třeba upřesnit, že rozhodné pro počátek běhu promlčecí lhůty není to, kdy se ustálí bolest poškozeného, nýbrž jeho zdravotní stav. Ze spisové dokumentace není patrné, kdy a zda vůbec k ustálení zdravotního stavu žalobce došlo. Stěžovatel upozorňuje na to, že žalobce k žádosti doložil posudky o bodovém hodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění zpracované MUDr. B., což by skutečně svědčilo o tom, že se zdravotní stav žalobce přinejmenším v době zpracování těchto posudků jevil jako ustálený. Tyto posudky však nejsou datovány a z jejich textu navíc vyplývá, že

pokračování

byly zpracovány po dni 26. 9. 2016, neboť MUDr. B. v nich vyšel mimo jiné ze zprávy MUDr. Š. z uvedeného dne. I kdyby tedy byl zdravotní stav žalobce ustálen již k tomuto dni (o čemž však nelze z informací ve spise učinit jednoznačný úsudek), nedošlo by k uplynutí subjektivní promlčecí lhůty, neboť byl tento nárok uplatněn již dne 7. 12. 2016. Uvedenou námitku tedy nelze považovat za důvodnou.

[49] Se závěrem krajského soudu o tom, že k promlčení náhrady za ztížení společenského uplatnění nemohlo dle § 208 odst. 3 zákona o služebním poměru dojít, neboť se jedná o jednorázovou náhradu, nikoliv o opakované plnění, stěžovatel nesouhlasí, jelikož má za to, že uvedená náhrada je opakovaným plněním, neboť ji lze uplatňovat opakovaně.

[50] Nejvyšší správní soud neshledal uvedenou námitku důvodnou, neboť § 104 zákona o služebním poměru zcela jasně uvádí, že náhrada za bolest a náhrada za ztížení společenského uplatnění se poskytne jednorázově. Skutečnost, že lze náhradu za ztížení společenského uplatnění požadovat opětovně v případě zhoršení zdravotního stavu poškozeného, rozhodně neznamená, že by se jednalo o plnění poskytované v jednotlivých dávkách.

[51] Problematikou rozporné judikatury k otázce přiznání náhrady nákladů řízení před krajským soudem za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za situace, kdy daný zástupce zastupoval žalobce již ve správním řízení, se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudku ze dne 25. 7. 2018, č. j. 9 As 133/2017 – 35, kde zohlednil rovněž judikaturu, na kterou odkazují účastníci tohoto řízení:

„Je pravdou, že Nejvyšší správní soud v již stěžovatelem zmíněném rozsudku sp. zn. 6 As 62/2014, ale dále například i rozsudku ze dne 18. 3. 2015, čj. 1 Ažs 174/2014-41, nebo ze dne 25. 1. 2017, čj. 6 Ažs 300/2016-28, žalobci nepřiznal náhradu nákladů řízení za úkon právní služby převzetí a příprava zastoupení, neboť zástupce zastoupení převzal ještě v řízení před správním orgánem.

V judikatuře však spíše převládá opačný názor. Konkrétně Nejvyšší správní soud v žalobcem citovaném rozsudku sp. zn. 1 As 21/2011 kde v bodě [21] uvedl následující: „Žalovaný v závěru kasační stížnosti napadl rovněž zákonnost výroku rozsudku krajského soudu o nákladech řízení; s jeho argumentací se ovšem Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Soudní řízení je totiž postaveno na odlišných principech a procedurálních pravidlech než řízení správní, a proto i zastoupení účastníka řízení v nich je třeba vnímat odděleně. I když bude mít zástupce, který účastníka zastupoval již ve správním řízení, určitou výhodu ve znalosti věci, zahrnuje úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení před správním soudem řadu činností úvah a postupů, které zástupce nemohl ve správním řízení řešit. Mezi ně patří zvažování, jaké možnosti obrany soudní řád správní v daném případě nabízí a jakou je třeba využít, jakou taktiku v případě zaujmout, dále sem lze zařadit zajišťování důkazů pro soudní řízení nebo administraci záležitostí nutně doprovázejících soudní řízení (zpracování plné moci, hlídání zákonných lhůt, placení soudního poplatku apod.), přičemž řadu těchto skutečností je třeba konzultovat na poradě s klientem. V případě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je další nutnou součástí přípravy zastoupení analýza správního rozhodnutí, jímž se správní řízení končí a které má být žalobou napadeno a které zástupce logicky v rámci správního řízení analyzovat nemohl. Podpůrně lze v této souvislosti odkázat na judikaturu Nejvyššího soudu počínající rozhodnutím ze dne 30. 1. 1970, sp. zn. 2 Cž 19/70, a potvrzenou v nedávné době rozsudkem ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 32 Cdo 2598/2008, podle níž odměna za převzetí zastoupení ve věci výkonu rozhodnutí náleží i tehdy, jestliže v řízení o výkon rozhodnutí zastupuje oprávněného týž zástupce, který jej zastupoval v řízení, v němž bylo vydáno vykonávané rozhodnutí. Nalézací řízení končí pravomocným rozhodnutím a dochází-li k výkonu rozhodnutí, přichází v úvahu nové zastoupení v dalším (vykonávacím) řízení v něm náleží i odměna za převzetí zastoupení – jde totiž o nově převzaté zastoupení v novém řízení, které předpokládá novou informaci. Obdobně je třeba nahlížet na správní řízení, které je pravomocně skončeno,

a na nové řízení před správním soudem, jež předpokládá nové zastoupení. Skutečnost, že zástupce zastupoval žalobce již ve správním řízení, nemá proto sama o sobě vliv na nárok tohoto zástupce na mimosmluvní odměnu za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení před krajským správním soudem [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)].‘ Obdobně lze poukázat například na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2015, čj. 10 Ažs 245/2014-41, ze dne 25. 4. 2018, čj. 2 Ads 13/2018-54, nebo již několikrát citovaný rozsudek sp. zn. 9 As 258/2017.

Nyní rozhodující senát se ztotožňuje s názorem vyjádřeným v judikatuře uvedené v [předchozím odstavci]. Pokud jde o rozpornou odlišnou judikaturu, shoduje se závěry uvedenými v rozsudku kasačního soudu ze dne 24. 1. 2018, čj. 6 As 299/2017-37. V tomto rozhodnutí soud nejdříve poukázal na výše citovanou argumentaci předestřenou v rozsudku sp. zn. 1 As 21/2011 a dalších a následně pokračoval: ‚Nejvyššímu správnímu soudu je známo, že ve věci sp. zn. 6 As 62/2014, žalobci nebyla náhrada nákladů za úkon převzetí a přípravy zastoupení přiznána. Ze skutkových okolností případu ani z odůvodnění rozsudku v této věci není zřejmé, proč se Nejvyšší správní soud od výše uvedených rozhodnutí odchýlil.‘ Obdobně lze uvést vzhledem i k ostatním rozhodnutím, které zastávají opačný názor. Rozhodnutí sp. zn. 1 As 21/2011 bylo navíc publikováno ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Skutečnost, že zástupce zastupoval žalobce již ve správním řízení, nemá proto sama o sobě vliv na nárok zastoupeného v případě úspěchu ve sporu na náhradu nákladů řízení za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení před správním soudem.“

[52] Nejvyšší správní soud neshledal důvod odchýlit se od uvedených závěrů.

IV.

Závěr a náklady řízení

[53] Vzhledem k uvedenému dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[54] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobci jako úspěšnému účastníku náleží vůči stěžovateli právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o kasační stížnosti. Náklady spočívají v odměně advokáta za jeden úkon právní služby – vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] ve výši 3100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a v paušální částce hotových výdajů za tento úkon ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady o částku odpovídající dani, kterou je povinen odvést, tj. o 21 % z částky 3400 Kč, tedy o 714 Kč. Náhrada nákladů řízení tedy celkově představuje částku 4114 Kč, kterou je stěžovatel povinen uhradit ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Josefa Kopřivy, advokáta.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. září 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu